

Kupujte VOJNE BONDEI Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDEI The Oldest Slovene Daily in Ohio Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), AUGUST 28, 1944

STEVILKA (NUMBER) 200

Amerikanci ob Marni; prodiranje proti robotni obali

Dva napada na De Gaulla francoski fašisti so ga poskusili umoriti v cerkvi

PARIZ, 26. avgusta — (Zakasnjen) — Ko je danes gen. Charles de Gaulle zmagoslavno prihajal v Pariz, so padli s strelji, ki so prekinili slavnostno osvoboditveno paradno, in sledila je burna streljska bitka, v kateri je bilo več gledalcev ubitih in mnogo ranjenih.

Par trenutkov preje je ljudska masa oduševljeno pozdravljala voditelja francoskega osvobodilnega gibanja, ki je hitel v prestolico z brzino 40 milj na uro.

Drugi atentat poskušen v katedrali

Istovčasno poroča "United Press" agencija pod nedeljnim datumom iz Pariza, da se je bil na gen. de Gaulla poizkušeno noven atentat od strani francoskih fašistov, ko je došel pred katedralo Notre Dame.

Poročevalec Robert Reed od Columbia radijskega sistema poroča, da ko je de Gaulle došel na trg pred cerkvijo, so nenadoma počili strelji, naker so vojaki in orožniki ustrelili nazaj. Potem so zopet padli strelji v notranjost cerkve same. Poročilo pravi, da so se na stolpih in na galerijah nahajali vojski strojnici, ki so streljali na množico v cerkvi, in da so oboroženi moške v cerkvi na strele odgovorili.

Maša se je nadaljevala med streljanjem

Poročilo pripoveduje: "Moški so tekli skozi cerkev in streljali. Ljudje so se skrivali za stebri in klopmi. Ozračje je napolnjevalo vzduh od streliva in po cerkvi so odmevali strelji. Maša se je med tem nadaljevala brez prekinjenja, in ljudje so molili in peli, medtem ko so krogle žvižgale okrog njih. Notri je bil gen. de Gaulle in ljudje so dregali drug drugega in rekli: "Niso ga zadeli."

Poročilo pravi, da je bilo iz cerkve odnešenih več ranjenecv.

Streljanje tekom parade

V paradi, ki se je vršila pred Te Deumom v katedrali, je pred avtom, s katerim se je vozil de Gaulle, šla straža, sestojeca iz oklopnih motornih koles, sledil pa mu je oddelek lahkih tankov in oklopnih avtov. Francoski patrioti v paradi so začeli streljati na strehe, odkoder so padali strelji francoske fašistične milice. Prasketanje strelcev se je hitro razširilo od Arc de Triomphe pa do Hotel de Ville (mestne hiše) ter trga katedrale Notre Dame. Sledila je streljska bitka, tekom katere so se silne množice ljudstva, ki so stale na cestnih hodnikih, hitro razpršile v zavetje stranskih ulic.

Če včerajšnji priredbi Clevelandski avijatik pripoveduje, kako so ga rešili partizani maršala Tita

Kakor znano, so bili včeraj slovenski fantje-ujetniki iz Primorja, devet po številu, gostje slovenske naselbine v Collinwoodu.

Takoj po maši v cerkvi sv. Marije na Holmes Ave., se je fantje pripeljalo v Slov. del. dom na Waterloo Rd., kjer jih je pozdravil v imenu SANSa in odbora za Slovenske vojne ujetnike, Mr. Jos. Durn.

Po kosilu, katerega so oskrbele članice ženskega odseka SDD se je dovolil vstop ljudem, ki so nestrpno čakal zunaj, in prostori so bili takoj natrpani. Sledilo je veselo snidenje mnogih bližnjih in daljnih sorodnikov in prijateljev teh fantov, ki so želeli dobiti novic iz svojih rojstnih krajev. Za ples so naša dekleta kar tekmovala katera se bo zavrtela s fanti, iz katerih kar žari zdravje in mladost.

Nastopil je Mladinski zbor SDD, pevski zbor Slovan in Miss Umetič, v svojem dobrem razpoloženju pa je tudi navzoče občinstvo zapelo skupno s fanti več pesmi.

Ob 5. uri popoldne so se odpeljali nazaj in prostor pred domom je bil zopet natrpan ljudi in tisoče rok jim je mahal v pozdrav in zopetno veselo snidenje.

Da je imela naša naselbina priložnost imeti v svoji sredi slovenske fante-ujetnike, je zaslug Mr. Antona Ipavca in njegovega sina, ki sta se potrudila in največ storila, da se jim je omogočil obisk, za kar jima gre zahvala in priznanje.

PISMO IZ AFRIKE

Mrs. Mara Malečkar, 731 E. 160 St., je prejela pismo iz severne Afrike od Antona Malečkara, nečaka njenega moža Jožeta Malečkara. Anton se nahaja v vojaškem ujetništvu že leto dni.

Pismu je bila priložena prošnja vojaka-partizana, kateri lepo prosi, če bi poizvedela za njegova dva strica, Valentina in Ivana Lazara, bivajoča v Clevelandu, O. Prišla sta v Ameriko iz Bača, hišna št. 107, p. Knežak, okraj Reka. Oba se lahko zgledata na zgoraj navedenem naslovu, kjer dobita naslov njih nečaka Franceta Lazara.

ODBORNIKI SANS

Odbornike lokalnih podružnic SANSa se opozarja, da se v torek večer, ob 8. uri vrši v čitalniških prostorih SDD na Waterloo Rd., zelo važna seja, katero naj bi vsi odborniki gotovo posetili.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

Midland, Pa. — Tukaj je umrl po dolgi bolezni Anton Bomestar, star 48 let in rojen v Predelju, občina Rujevac, Kotar Dvor, Jugoslavija. Zapušča ženo, dve nedorasli hčerki, sina, ki služi pri mornarici, dva bratranca (eden je v Kanadi) in strica, v starem kraju pa mater in dve sestri, ako so še živi. Pokopan je bil v Beaverju, Pa., 21. avgusta.

Tekom plezanja preko skalovlja se je letalska obleka Amerikancev kmalu strgala, naker so jim domačini dali obleko, ki

"Cleveland Press" je v soboto objavil obširno poročilo nekega Clevelandčana, ki se je baš vrnil domov na dopust, kako je bil v Jugoslaviji tekom zračne misije od Nemcev zbit na zemljo, naker so ga rešili partizani maršala Tita, ki so ga ščitili tekom 47-dnevnega skrivanja v jugoslovanskih gorah.

To je saržent Donald A. Schreiber, topničar na Liberator bombniku, ki je bil sestreljen preteklega aprila tekom bombe misije na Balkanu. Sgt. Schreiber in njegovi tovariši so bili skozi osem mesecev med "pogrešanimi", predno so se s pomočjo partizanov rešili in vrnili na svojo bazo v Italiji.

Govori samo o partizanih

Sgt. Schreiber, ki je dobil enomesečen dopust, je pripovedoval o svojih skušnjah v soboto na domu svojih staršev na 3390 Bosworth Rd. Spopade z naciji je omenjal le mimogrede, ni pa mogel prehaliti partizanov maršala Tita.

"Tvegali so za nas vse," je rekel Sgt. Schreiber, "in delili z nami vse, kar so imeli." On in ostali člani posadke so bili v rokah partizanov od trenutka, ko so se z padali spustili na zemljo v neposredni bližini Nemcev, ki so zbili njih bombnik, pa do časa, ko je bila devetorica Amerikancev na varnem. Spremljali so jih na 200 milj dolgi poti skozi sneg in led preko jugoslovanskih gora.

En Amerikanec padel v nemške roke

Od posadke je en ameriški letalec pristal na zemljo preko gore, kjer so se nahajali Nemci. On se jim ni pridružil in je oči vidno padel v nemške roke.

"Izgledalo je kot da so se partizani pojavili iz zemlje," je rekel Sgt. Schreiber. "Kmalu potem so nas vodili po gorskih stazah proti rešitvi. Bil je to "pony-express", ampak šlo je mnogo počasneje. Spremljali so nas preko prelazov in pečin, in oddajali od ene partizanske postaje do druge.

So živeli ob kozjem mesu

Živeli smo večinoma ob kozjem mesu. To je bila skoro edina hrana, ki so jo imeli ljudje v gorah, ampak delili so jo velikodušno z nami. Naš inženir je bil pred odhodom k vojakom mesar. Dražil nas je neprestano z govorjenjem o čudovitem 'rdečem beefsteaku'. Ko smo se vrnili na svojo bazo v Italiji, smo planili ameriški hrani kot volkovi. Tekom bega preko jugoslovanskih gora sem shujšal za 30 funtov.

"Radi bi vedeli, kako so govorili partizani? Eden izmed naših pilotov je znal malo francosko in špansko, naš inženir in jaz pa razumeva malo nemščine. Nekateri partizani so govorili te jezike, drugi pa so znali angleško."

Partizani so Amerikancem dali obleko

Tekom plezanja preko skalovlja se je letalska obleka Amerikancev kmalu strgala, naker so jim domačini dali obleko, ki

jih je varovala mraza na njih poti skozi gore.

"Letalski čevlji niso v gorah dosti pridni," je rekel Sgt. Schreiber. "Nositi smo morali opanke, kakršne nosijo domačini. Vsak izmed nas jih je strgal več parov, ampak partizani so nas na vsaki postaji preskrbeli z novimi.

Ima sliko treh partizanov

Kadar skupina do večera še ni prišla do prihodnje partizanske postaje, so jih domačini z vodniki vred vzeli v svoje domove. "Navadno so nam ponudili vse svoje postelje," pravi saržent, "ampak navadno smo se zadovoljili s tem, da smo spali na tleh, tesno skupaj, da nas ni zeblo."

Sgt. Schreiber ima sliko treh mladih partizanskih voditeljev, ki so mu pomagali na begu, ki jo smatra za eno svojih najdražjih spominov, baš kot njegova žena Aurelia, ki stanuje na 13109 Wilton Ave., ter pravi: "Oni so mi poslali moje-ga Dona nazaj."

Ona ni nikdar izgubila nade, da se bo vrnil živ, in mu je pisala dnevno tudi potem, ko je prišlo poročilo, da je pogrešan. Ko se je Sgt. Schreiber vrnil na svojo bazo, ga je tam čakalo 80 njenih pismem.

Kratke vesti

BOLGARJA PRELOMILA ODNOŠAJE Z NEMCIJO

LONDON, 26. avg. — Iz Moskve se poroča, da je Bolgarija danes formalno prelomila odnose z Nemčijo in s tem odprla pot za premirje z zavezniki.

PARIZANI VIHARNO POZDRAVILI EISENHOWERJA

PARIZ, 27. avg. — Danes je došel v Pariz gen. Eisenhower in bil deležen navdušene ovacije od strani prebivalstva, ko se je vozil skozi Arc de Triomphe skupno s člani britskega in francoskega štaba.

FRANCOSKI PARTIZANI UBILI IGRALCA CHEVALIERJA

LONDON, 27. avg. — Iz Pariza se poroča, da so francoski partizani ubili znanega igralca Maurice Chevalierja, ki je tekom okupacije sodeloval z naciji. Chevalier je bil pred vojno v Hollywoodu.

GOV. BRICKER ODLOČIL PROTI VOJAKOM

COLUMBUS, 26. avg. — Gov. Bricker je danes odločil, da morajo vojaki iz države Ohio rabiti svinčnike pri zaznamovanju glasovnic. Vse drugače zaznamovane glasovnice bodo neveljavne, je rekel govornik. Odločitev je izvajala ogorčen protest med krogi, ki želijo olajšati volitve med oboroženimi silami.

POMOŽNI ODBOR ST. 2 JPO, SS

V torek, dne 29. avgusta, ob 8. uri zvečer se v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., vrši seja pomožnega odbora št. 2 JPO, SS. Društvene zastopnike in člane v splošnem se opozarja, da se važne seje gotovo udeležijo.

ZAVEZNIŠKE ČETE SE VSIPAJO PREKO SENE; ČIŠČENJE NEMŠKIH SIL V JUŽ. FRANCiji GRE DALJE

Ameriške sile so dospele do reke Marne, 15 milj vzhodno od Pariza, kjer so zavezniške sile ustavile Nemce na njihovem pohodu proti Parizu tekom prve svetovne vojne. Tako je bilo snoči uradno naznanjeno na gl. stanu zavezniške ekspedicijske sile.

Danes zjutraj so se zavezniške sile vsipale preko reke Sene severno in južno od Pariza. Nekatere so prodirale proti severu, druge pa so udarile vzhodno proti Nemčiji.

Angleži in Kanadčani so udarili preko Sene na najmanj štiri mostičih. Kot izgleda, je prihodnji cilj zavezniških sil zavzetje takozvane robotne obale pri Calaisu, odkoder Nemci obstreljujejo južno Anglijo z letučimi roboti. Angleži in Kanadčani očitno nameravajo napasti 15. nemško armado, ki stoji tamkaj od sprejaja, dočim je Amerikanci nameravajo naskočiti z boka.

Vichy osvobojen, pravi poročilo

Francoski radio v Brazzeville poroča, da je Vichy, kjer se je nahajal sedež francoskega kvizlinskega režima, osvobojen, in da je francoski poveljnik pozval prebivalce, da vršijo svoje dnevne posle kot običajno. Poročilo z drugih virov še ni potrjeno.

V nedeljo zgodaj zjutraj so nemški bombardniki vprizorili terorističen napad na eno izmed pariških predmestij, v katerem je bilo ubitih najmanj 90 oseb.

Zavezniške sile prodirajo ob švicarski meji

Zavezniške kolone prodirajo skozi južno Francijo skoro brez vsake opozicije, zajemajoč in uničujoč sovražne garnizije, katere se v paniku umikajo skozi dolino reke Rone, v očitni nadi, da utечеjo zajetje, predno invazija v južni Franciji strne svoje sile z zavezniškimi silami na severu. Da li se je ta izhod Nemcem že zapečatil, zavezniški gl. stan neče povedati.

Druge zavezniške sile iz juž.

ne Francije prodirajo severno ob švicarski meji in se nahajajo samo 170 milj od severnih sil, ki so prodirle v mesto Troyes.

Čiščenje sovražnega odpora v Marseillesu

V Marseillesu so zopet izbruhnili boji, ko je kakih dva do tri tisoč Nemcev zbralo svoje sile za zadnji odpor v pristanišču. V Toulonu je nemški odpor popolnoma zdrobljen z izjemno male skupine nacijs, ki se še vedno upirajo na malem polotoku, ki se dviga nad lukou.

Ameriške oklopne kolone, ki so dospele do Marne, se glasom zadnjih vesti nahajajo v bližini kraja Lagny, kakih 10 milj od Meauxa, kjer je bila pred tridesetimi leti ustavljena kaiserjeva armada.

Ameriška kolona 118 milj od nemške meje

Dalje na vzhodu so ameriške sile, ki so zadržile teden zavzele Troyes, udarile proti severu in prodirle v bližino Arcis-Sur-Aube, kjer so naletele na večji nemški odpor. Ta sila se nahaja samo 118 milj od nemške meje.

Druga britska in prva kanadska armada sta se včeraj siplali preko Sene v bližini njenega ustja, kjer je nacijski odpor izhlapel pod strahovitim ognjem artilerije, in se danj prodirata proti nemskim pozicijam ob calaiski obali.

Zavezniške sile pretijo z obkolitvijo Havra in Rouena, in poročila pravijo, da so Nemci že začeli z evakuacijo velikega pristanišča v Havru, in da so tam pustili samo posadko, ki bo krila njihov umik in pognala v zrak javne naprave.

Rusi zavzeli ožino Galati ob Donavi; vdrli v bogata oljna polja pri Ploestiju

LONDON, ponedeljek, 28. avgusta. — Poplava ruskih tankov in motorizirane infanterije je včeraj vdrla v bogata oljna polja v Ploestiju, ki se nahajajo v osrčju Romunije, medtem ko je druga sovjetska sila zdrobila nemške obrambe v ožini Galati med Donavo in Karpati, in pokončala na tisoče Nemcev, ki skušajo ubežati na Ogrsko.

Rusi so v navali na Foscani in Galati zadeli Nemcem poraz, ki se more primerjati z nacijsko katastrofo pred Stalingradom. Po zavzetju omenjenih dveh krajev, se je Rdeča vojska valila dalje proti jugu, in se glasom zadnjih poročil nahajala samo še 75 milj od Bukarešta.

Romuni so se pridružili Rdeči vojski

Komunikej iz Bukarešta javlja, da so romunske čete, ki so se pridružile Rusom udarile po Nemcih pri Ploestiju in zaprele gorske prelaze, ki vodijo preko Karpatov v Ogrsko skozi Sedmograško.

Berlin je odprto priznal, da je nemška pozicija v Romuniji "jako opasna" in uradno nemško poročilo pravi, da nacijske čete bijejo "nenavadno ljuto borbo" z rumunskimi četami med razbitimi napravami oljnih vrelcev okrog Ploestija.

Prodiranje skozi Karpat

Rusi so včeraj poleg vdrtja v Ploesti začeli prodirati zapadno preko Karpatov in zavzei več važnih železniških postaj na progi, ki vodi v Sedmograško. V njih oblasti je Comanesti, 60 milj severozapadno od Sosceni, in Targuocna, kjer se nahajajo veliki romunski solni rudniki.

Dve ruski armadi, ki prodirata naravnost proti srcu Balkana, sta včeraj zajeli 18,000 Nemcev, in posebni buletin iz Moskve javlja, da sta se Rusom predali dve romunski diviziji, broječi 12,000 mož, s polno opremo. Ostanke dveh drugih nemških divizij sta se tudi predali.

Ostanke 12 nemških divizij, ki so od vseh strani obkoljeni od Rdeče vojske, so stanjeni v malo gozdnato pokrajino v bližini Galati, in Rusi jih sistematično uničujejo.

Trije nemški generali ubiti, štirje ujeti

Ta zajeta nemška sila je štetla od 40 do 80 tisoč mož. Moskovski buletin pravi, da so bili po obkolitvi nemških divizij trije nadaljni nemški generali ubiti, štirje pa ujeti.

Medtem pa se iz Bukaresta poroča, da so romunske čete,

NOVI GROBOVI

JOHN DOLENCICH
Po dolgoletni bolezni je umrl na svojem domu John Dolencich, star 53 let, stanujoč na 919 E. 139 St. Doma je bil iz sela Severin, pri Belovaru na Hrvaškem, kjer zapušča očeta Matta, brata Ignaca in več sorodnikov. Tukaj je bival 28 let. Zapušča žalujoco soprogo Ann, rojeno Yelich, in dve hčeri, Ann, ki je zadnji petek graduirala kot bolničarka iz Glenville bolnišnice, ter Helen, sestro Mary Miskovich in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo ob 8.45 uri zjutraj iz Jos. žele in sinovi pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Jožefa na E. 144 St. in St. Clair Ave., ter nato na Calvary pokopališče.

Bodi pokojnikoma lahka ameriška zemlja, preostalom pa naše sozalice!

KLUB "LJUBLJANA"

Redna seja kluba "Ljubljana" se bo vršila v torek, dne 29. avgusta ob 8. uri zvečer v SDD na Recher Ave. Članstvo je prijazno vabljeno, da se udeleži polnoštivilno.

JACOB ZAGAR

Po daljšem bolehanju za srčno-hipo, je preminil Jacob Zagar ml. star 35 let, stanujoč na 9306 Parmalee Ave. Rojen je

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalca v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year - (Za celo leto) \$6.50
 For Half Year - (Za pol leta) 3.50
 For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year - (Za celo leto) \$7.50
 For Half Year - (Za pol leta) 4.00
 For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year - (Za celo leto) \$8.00
 For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PROF. BORIS FURLAN, London: IZPRICEVANJE BELGIJCA O BORBI V JUGOSLAVIJI

Nedavno tega sem se sestal z Belgijcem, ki je pravkar prispel iz osvobojenega jugoslovanskega ozemlja. Dalmatinski tovariši ga bodo takoj prepoznali, če jim ga opišem kot visokega, slokega mladeniča črnih las in rjavih oči z veliko brazgotino na desni roki, spomin na rano v abesinski kampanji. Prinesel mi je partizanske časopise, brošure in fotografije, ter pripovedoval o svojem življenju med partizani.

Zagledal sem se v slike teh junaških Dalmatincev, v njih oblike, izrazajoče toliko prenanega trpljenja in gorja, in toliko nezlomljive vere v sedanost in bodočnost; Dalmacija, dežela tako slavne preteklosti, zibelka svojstvene kulture in edinstvenih mediteranskih državnih tvorb. Koliko tujih zavojevalcev si je v teku dolgih stoletij skušalo osvojiti zemljo in duha naroda, ki prebiva pod tako čudovito modrim nebom in tako edinstveno jasnim a grenkim Jadranom. V dolgih stoletjih tuji osvobodilci niso mogli ukloniti ali zlomiti duha naroda, ugrabljene zemlje ne pridržati. V uri poslednje in največje preizkušnje se je narod, ki prebiva na tej posvečeni zemlji, izkazal vrednega velikega izročila. Ne bes sovražnih hord, ne požgani domovi in vasi, ne masovno klanje, deportiranje in zapiranje v koncentracijska taborišča niso mogli zajeziti ali zadušiti plamena narodnega upora. Vso deželo zajame narodno-osvobodilna borba, brez števila so dela junaštva, smelih podvigo in samozrtvovanja, težji in težji udarci, ki jih dobiva barbarski okupator od dalmatinskih brigad.

Moj belgijski znanec mi pripoveduje o svojih vojaških pohodih in o brezmejni radosti, s katero grede partizani v akcijo, pripoveduje mi o velikem partizanskem spoznanju: absolutna vera v vrednote človeškega dostojanstva, ki jih predstavlja vsak član občestva, in nezlomljiva volja, te vrednote uresničiti. Velika nova ljubezen, ki z neodoljivo silo zajame vsakega partizana, mu odkrije novo življenje, ki je resnično vredno življenja, svet, v katerem ne velja račun osebnega udobja in egoistične koristi.

Moj belgijski znanec mi pripoveduje o trpljenju naroda in dežele o Splitskih in Biokovem, o Sinjski Kraji in Mučeniški Zagori, in o otokih, teh naših čudovitih dalmatinskih otokih, primerih čudovitega junaštva in neizrečnega gorja. Pripoveduje mi o delu narodno-osvobodilnih odborov, teh izrazov novo vstajajoče resnično ljudske demokracije, pripoveduje o "Slobodni Dalmaciji," o njenem uredniku, drugu Pavu Lukinu in njegovih sodelavcih, o komiteju AGIPROP-A. Ogledujeva si posamezne številke Slobodne Dalmacije in občudujeva njeno tipografsko dovršenost, njen visoki kulturni nivo in njeno davdihujočo borbenost. Naš sovražnik ne bo nikoli razumel, da je pri nas kultura nositeljica baklje upora, da ni borba na terenu le izraz instinktivne volje do svobode marveč da je sestaven in nerazdružljiv del občne kulturne borbe za nove vrednote življenja. Moj belgijski znanec je srečal partizane, ki so pravkar prišli s položaja in kot delegati potovali na Mladinski antifašistični kongres. To je simbolično za vso narodno-osvobodilno borbo in za novo Jugoslavijo: kulturno delo na Kongresu ni prekinitve borbenih operacij, odmor med vojaškimi akcijami. Kulturno delo in vojaške akcije sta le momenta enega in istega osnovnega duhovnega nastojanja, in delegati, ki so se po mladinskem kongresu neposredno vrnila na položaj, so kulturno delo tam le nadaljevali.

Ko se je belgijski prijatelj od mene poslovil, mi je dejal: na nove obale in v nove borbe me kliče dolžnost. V svojem srcu ponese spomin na sveti plamen, ki oživila vašo borbo za svobodo. Vseeno je, kje se borim proti istemu osnovnemu zlu človeštva: Ali na negostoljubnih tleh Abesinije, ali pod vašim soncem ramo ob rami z vašimi pravilničnimi junaki, ali kjerkoli. Za pres-

MARIJA H.:

Pisana družba

V čakalnica po železniških postajah se zbira pač najrazličnejša družba na svetu. Bogati, revni, stari, mladi, veseli, žalostni, zdravi in bolni; vse skupaj se gnete in preriva, ali pa se zaspano stiska po kotih, brez ozira na narodnost, vero in občaje.

Čakalnica pa, o kateri v m hočem zdaj pripovedovati, je majhna in temna, vsa iz železa brez oken in vrat. Včasih se v nji zberu vsake vrste potniki, stari in mladi, debeli in suhi, elegantni in preprosti.

Ta čakalnica je zdaj pravkar prazna. Za vogalom je izginil pismonoša, ki je vso pisano družbo te čakalnice pobasal v svojo črno torbo in odnesel v urad, kjer se bodo naši potniki odpravljali proti končnemu cilju.

Hopla! Skozi odprtino nabiralnika je prifrftalo dvoje pisem. Prvo je bilo malo, zelo elegantno snežno belo pisemce, drugo pa sivo poslovno pismo.

"Dober večer," je zahreščalo sivo pismo, "glej no, skoro obenem sva se našla tu. Kam pa kam, če smem vprašati?"

"V Beograd."

"O, to je pa daleč. Jaz bom preje na cilju. Samo v Zagreb grem. In namen vsakega potovanja?"

"Uradna skrivnost!" je spakljivo odgovorilo belo pisemce.

"Hm-hm," je v zadregi pokušajljavo sivo, delaje se, kakor da bi prisluškovalo, "mislim, da dobiva družbo."

"Eh, kaj! Ali ne vidite, da nekdaj prižiga plinsko svetilko?"

V črnino nabiralnika je tedaj res posijal žarek luči. V tistem hipu je dejalo nekaj "štrbunk" in se težko zavalilo na nežno belo pisemce. To je zavpilo loveč sapo:

"Kakšna nesramnost! Ravno za vrat me tišči! In kako me pritiskate!"

"Zato sem pa tudi tiskovinar!" se je odrezal zavoj dnevnika.

"To zelo neprijetno okušam! Zakaj se pa niste rajši zvrnili na sivo pismo?"

"To vam nič mar."

"Oho!"

"Prosim, nič se ne razburjajte! Zdi se mi, da ste jako velik domišljavec!"

"In vi? Neotesanec! Navadna tiskovinar!"

"O, prosim — s tremi dinarji sem frankirana, potujem pa v Metliko."

"Bum!" je padel nov gost v čakalnico. Bil je velik, napihnjen, a v sredini je moral biti prazen. Potuhnul se je v kot in takoj zasmrčal, da ga je bilo groza poslušati.

"Prosim mir!" je zahtevalo belo pisemce. "Prvi me tišči, da bi se knalu zadušilo, a drugi mi vreči na usesa, da bi kmalu o glušelo."

"Ali ste najeli vso čakalnico zase? Menda si domišljate, da ste bog si ga vadi kakšna posebnost!"

"No, vzorec brez vrednosti res nisem, sem pa zelo elegantno, neomadeževano pismo, ki potuje v Beograd!"

"Vzorec brez vrednosti," se zahrabače na vse grlo. "Glavna stvar je vsebina, ljubo moje! Mnogo sicer res nisem vreden, a vsaj toliko še vedno, za kolikor se izdajam."

"To je presneto malo," se porogljivo smeje elegantno pisemce.

Zaškrtalo je. Kopa razglednic in dopisnic je prifrftala v nabiralnik.

Ničenje istega vsečloveškega ideala smo bratje v orožju in v duhu in taki bomo ostali po končni zmagi.

Naj Ti bo vojna sreča mila, belgijski tovariš, borec za novo svobodo življenja.

biralnik in pokrila vse potnike, izmed katerih je hotel biti vsak posebej več, nego vsak drugi.

Prerokanje je bilo s tem končano. Čez nekaj časa so se tla pod njimi zazibala in vsi so drug preko drugega strmoglavili v črtno usnjene torbe starega pismonoše, ki je ob določen uri izpraznjeval nabiralnike.

O korenju

Pred mnogimi leti sta bila v Ljubljani dva prijatelja, o ba moja znanca; kadar sta se izprehajala, je eden pogostoma potegnil iz enega žepa koren, iz drugega nožek, začel strgati in potem jesti. Drugi, v tistih časih znan pek, je pa vihal nos, češ, kako more jesti korenje, pa še surovo; to je za preseči! — Drugi je mirno odgovoril: preseči že ve, kaj je dobro. In se ni dal motiti.

Korenje so včasih precej zaničevali. V mnogih hišah so ga pač rabili za juho s petršiljem vred, sicer pa ni bilo posebno v časti. Vedno pa ni bilo tako in pri nas je korenje najbrže z drugimi poljskimi pridelki vred najbolj zato prišlo ob veljavo, ker je bilo meso redko in to, česar je malo, se vedno bolj cenil kot to, česar se človek preobje.

V Ameriki pa se zdi, da je bilo baš narobe. Tisti, ki so si ga mogli privoščiti, so jedli meso po trikrat na dan, zelenjavi in rastlinam sploh pa niso priznavali mnogo vrednosti.

V starih časih so korenju pripisovali zdravilno moč in klasični pisatelji so znali marsikaj povedati o tem.

Kralj Mothridates, ki je bil slaven med drugim zaradi uživanja strupov, je cenil korenje zelo, ker je verjel, da čisti kri od strupenih snovi. Pozneje je prišlo korenje v Anglijo v farmakopejo, zlasti po prizadevanju glasovitega kemika Culpepra, leta 1651 kot sredstvo proti vsakovrstnemu zastrupljenju. — Proti kraju osemnajstega stoletja so priporočali korenje kot zdravilo zoper razne gnojne izpuščave. Sveže korenje so nastrgali in pomešali z vodo in rabili to po dvakrat ali trikrat na dan kot mazilo. Zdravniki so postali pozorni in dr. Richard Walker v Oxfordu se je mnogo bavil s tem in objavil nekoliko spisov o novi rabi korenja. On je zrezal korenje na kroške, ne po dolgem, kot so prej delali, ga skuhal in potem stolkel v moznarju. Rabil ga je v bolnišnici in pravil, da je dosegel velike uspehe, ki jih je pripisoval protignojnosti lastnosti zdravila.

Sedaj je korenje prišlo v čisto kot notranje zdravilo in to ima trdnjšo znanstveno podlagu.

Odkar so spoznali važnost vitaminov v hrani, so bijoškiki kemiki in zdravniki posvetili mnogo dela razkrazanju vitaminov in so pri tem našli snovi, ki jih imenujejo pre-vitamine. Izmed teh je sedaj najbolj znan karotin, to je snov, ki daje korenju njegovo barvo in obsega vse bistvene elemente korenja. Karotin obsega vitamin A, ki je potreben telesu za rast, za razvoj močnih zob in kosti, za močnejši odpor proti okuženju in za zdrav krvotok. Karotin se ne daje sam, ampak je navadno pomešan z ribjim oljem in tako dobi drug važen vitamin, O. O-troški specialisti so začeli rabiti karotin v olju za hrano majhnih otrok, da pospešijo rast in zdrav razvoj. Priporočajo ga tudi doječim materam,

Zvesta žival čuva gospodarja

"Boots" je ime starega psa dalmatinske pasme, ki ga lastuje ognjegasni poročnik Herbert Ludeman iz New Yorka. Pred nedavnim je v New Yorku izbruhnil velik požar, pri katerem je bilo poleg poročnika Ludemana omamljenih od dima še deset drugih ognjegascev, ki so gasili požar. Psa niso mogli odgnati od gospodarja, nad katerim je zvesta žival čuvala, dokler ni bil odpeljan v bolnišnico in pozneje domov.

pacientom po operacijah in slabokrvnim ljudem.

Za zdravilne namene bi seveda bilo treba velike množice korenja, da se doseže uspeh, ki ga prinese mnogo manjša kvantiteta karotina. Ampak s tem je dokazano, da je korenje zdrava hrana in zaradi tega priporočljiva. "Preseči že ve, kaj je dobro."

Korenje se lahko pripravljajo na toliko različnih načinov, da se ga človek ne bo kmalu navlečal tudi če ga uživa bolj pogostoma. Lahko se kuha, pari, praži, zreže bolj na drobno in pomeša z graham, lahko se zmečka in servira samo, ali pa pomešano z zmečkanim sladkim ali belim krompirjem. Lahko se zabeli z maslom in drobtinami. Z zeljem se, tenko zrezano lahko servira v solati z majonezo in kislo smetano.

Okusni so korenjevi livanci. Zato je več navodil: eno je sledeče:

Vzemi eno kupico presejane moke in dobro zmešaj z eno kupico zmečkanega, kuhanega korenja. Dodaj pol žličice soli, pol žličice sode, dve dobro stepeni jajci, polagoma dolivaj in mešaj poldruge kupico mleka ali kisle smetane, če hočeš, primešaj malo cimeta in peči na vroči, z mastjo pomazani pločevini kakor navadne livance. Serviraj lahko s sirupom ali medom.

Korenjeve emoke lahko narediš kakor krompirjeve; namesto zmečkanega krompirja vzameš zmečkano korenje, ali pa vsakega polovico.

BESEDA O NASI ŽENI

V razpravi o naloga in vrlinah slovenske žene je med drugim rečeno:

"Vse trpljenje, ki je v tisočletju šlo preko naših tal, preko naših družin in vasi ter našega slovenskega naroda, je konec koncev nosila naša žena."

V trpljenju se razodeva vsa silovita življenska moč naše žene. Cesar ni možje ne bomo nikdar razumeli in zamoremo svojim hladnim razumom kvčjemu nemo občudovati, to je modrost naše žene, v kateri se trpljenje spreminja v blagostanje poidevcev, družinam in vsemu ljudstvu.

Ni nas ob teh mislih strah tudi ne za našo narodno bodočnost. Se varuje naša žena vse prvobitnosti slovenske žene, s; je vsa samo bitje s srcem, ljubečim in gorečim za vse lep in plemenito, se se čuti kot otrok božjega stvarstva in kot delček narave.

Nam možem, ki s svojim računarskim razumom le preradi gledamo nas same in nad seboj ne vidimo sonca in zvezd, in zato tolikanj razdiramo in ubi-

jamo, stoji nasproti žena, nositeljica resnične, vsega življenja. Naše žene danes se ni strah za našo slovensko bodočnost. Predobro sluti in morda celo ve, da bo naše narodno gorje poznim našim rodovom v blagoslov in dobrobit. Zato ne obupuje in ne tarna, marveč ostaja verni in zvesta Slovenka.

Vesti iz Jugoslavije

Zborovanje v Vipavski dolini

Velika množica ljudstva se je 30. julija t. l. zbrala v Vipavski dolini na Slovenskem primorju, kjer se je vršilo ljudsko zborovanje v prisotnosti 6.000 ljudi iz vseh krajev Slovenskega primorja. Ljudje so prihajali v manjših grupah, da bi se izognili pajzljivosti sovražniških postojank, ali so v nekaterih krajih vendar morali z boji predreti sovražnikovo linije.

Podpredsednik Pokrajinskega Odbora za Slovensko primorje, dr. Jože Vilfan je odprl zborovanje s kratkim govorom, a z njim sta govorila zastopnik Rdeče armade polkovnik Ibočenko in zastopnik Anglo - ameriške vojaške misije, major Waugh.

Nato so govorili Miha Marinko, zastopnik Slovenskega narodno - osvobodilnega sveta; Janez Ribar, komisar devetega korpusa; Lidija Senčurjeva, Janez Stanovnik ter zastopniki Slovenske ženske anti-fašistične fronte in Mladinske Zveze.

Predsedništvo Črnogorskega Zborovanja

Emisija postaje "Svobodna Jugoslavija" od 16. t. m. prinaša poročilo o tretjem zborovanju Anti-fašističnog Vijeća za Črno goro in Boko.

Škof pozdravlja kralja

Nadškof Francis J. Spellman iz New Yorka, vojaški vikar katoliških duhovnikov, katerega vidite na levi strani slike, pozdravlja kralja Jurija VI, katerega je obiskal v Angliji. Pri sprejemu je bil navzoč tudi Lieut. Gen. Mark Clark, poveljnik ameriške pete armade.

V predsedstvo zborovanja so izbrani sledeči: Predsednik dr. Niko Miljanič, vseučiliški profesor in dosedanji predsednik Vijeća. Podpredsedniki: Božo Ljubič, Jovan Cetkovič in Petar Tomanovič. Tajnika: Zdenko Zekovič in Vlado Lazarevič.

Člani predsedstva: brigadni general Ivan Milutinović-Radošević, brigadni general Peko Dagčević, odvetnik Sijesto Pavlič, predsednik zveze poštnih, telefonskih in telegrafskih nameštencev Mihajlo Grbič; divizijski general Savo Celebić; odvetnik Blažo Jovanović; predsednica Anti-fašistične ženske fronte, Marija Mitrovič; poveljnik Mirko Krđžić; dr. Mehmed Odžić in delavec Andrija Mugosa.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Ely, Minn. — John Tomsic je prejel poročilo od vojnega departmanta, da je bil 12. jul. v Franciji ubit njegov sin Anthony Tomsic, star 29 let. Poleg očeta zapušča šest bratov. Enako je bila obveščena družina Frank Benko, da je padel v Franciji njih sin Mathew Benko. Poleg staršev zapušča mlado ženo, pet bratov in dve sestri. Tukaj pa je umrla pionirka Mary Agnich, stara 77 let, doma od Črnomoja. Na Elyju je bila 50 let. Zapušča pet sinov in dve hčeri. Lokalni list poroča, da je bilo v tej vojni ubitih že 23 elyjskih fantov, med katerimi so sledeči slovenski fantje: Steve Leber, Albin Mračnik, William Loushin, Louis Lakner, Nick Kordich (Hrvat), Joe S. Widmar, Rudolph Tisovich (mestni soderman), brata Albin in Louis Razman, Louis R. Rom, Anthony Tomsich, Mathew Bakš. Torej je že padlo v tej vojni dvanajst tukajšnjih slovenskih fantov in en Hrvat. Mesto šteje 6000 prebivalcev.

New York. — Znani dalmatinski podjetnik Frano Petričević, častni član Združenega odbora jugoslovanskih Američancev in pristaš osvobodilnega gibanja v Jugoslaviji, je bil imenovan kot jugoslovanski zastopnik pri Mednarodnem vrednotnem križu. Smatra se, da bo imenovanje veliko koristilo pri možni akciji v Jugoslaviji in strani Rdečega križa.

Opomini glede racijoniranja

SLADKOR
 Znamke št. 30, 31 in 32 so se daj veljavne vsaka za pet funtov sladkorja, do preklica.
 Znamka št. 33 postane veljavna dne 1. septembra.
 Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov sladkorja za vključevanje konzerv, in sicer do 28. februarja 1945.
 Za dodatni sladkor za vključevanje, pošljite prošnjo na racijski odbor in priložite Sporočilo Stamp No. 37 iz racijske knjižice št. 4.

MESO, MASCOBE
 Rdeče znamke A 8 do Z 8 in A 5 do D 5 so veljavne do preklica.

PROCESIRANO SADJE IN ZELENJAVA
 Modre znamke A 8 do Z 8 in A 5 do J 5 so veljavne do preklica.

GASOLIN
 Kepon A-12 je veljavna do 21. septembra.

CEVLJI
 Znamki št. 1 in 2 z aeroplanom in knjižici št. 3 ste veljavne do preklica.

Marta Ostenso STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

Toda vsi so pričakovali njegove odlične besede. Amalija najbolj od vseh. Ali ni se upala sprostiti v pričakovanje tega vprašanja, boječ se, da ne bi opazil njene vznemirljivosti.

Vedela je, da jih bo držal v negotovosti vse do zadnjega dneva. Taka je bila njena navada. Potemtakem niso imeli časa, da bi si dali napravit obleko. Amalija si je sama poiskala dela pri hiši; to je nekoliko skrhalo ost njene skrbljivosti in ji obrnilo misli drugam.

Linda je zgodaj zaključila pouk in je odjezdila s Sandbovim konjem v Yellow Post, kjer si je nakupila pisane blage in trakove. To je bila hkratu zanjo in za Marka prilika, da sta se sešla, kajti tudi Mark je moral tisti dan v mesto po živež. Šla sta k staremu Johnu Tobaccu, kjer sta dobila usnjato obleko in perjanico za Marka, a za Lindo biserno ogrlico in nakit iz perja.

Ko sta jezdila v prijetnem večeru domov, sta preruševala položaj Judite in Svena.

"Zločin je, da na tak način drži dekleta pri hiši," je trdila Linda. "Nič krivega ne vidim v tem, če ji svetujem, naj pobegne. Četudi ju bo zasledoval, bo na vse zadnje za ju bolje, nego je sedaj."

Mark je takisto menil, da jima vsaj slabše ne bi moglo biti. Nato sta govorila o Klovacevih. Mark ji je povedal, da pride k njim Antonova sorodnica, ki bo čez zimo skrbel za otroke. Mark se je čudil, da se Kaleb še ni poskusil maščevati, da bi zadostil svoji užaljeni skrbnosti. Toda Linda je strahmurna.

V BLAG SPOMIN

Na tretji obletnici kar je umrla naša ljubljenca soproga in dobra, skrbna mama

Frances Znidaršič

ki je za vedno zatisnila svoje blage oči dne 26. avgusta 1941. Tri dolga leta so potekla, odkar Te več med nami ni, tuga in žalost sta še vedno v naših srcih ali blag spomin na Te še živi in bo ostal med nami do konca dni!

Zalujoči soprog in otroci. Cleveland, O., 26. avgusta 1944

homa pričakovala kakršnešibodi nezgodbe, ki bi ji mogla ugrabiti vse, kar je dobila z Markom. Njen strah je bil v nejasni zvezi s Kalebom Garom. Glede je v somraku Markov mirni profil, se je poskušala izbežiti te mučne tegobe.

Odjezdila sta proti Sandbovim. Po obzorju so se vlekle škrlatasti in zlatorumeni vozi. Tu pa tam je štrlel proti nebu osamljen grm ali posamezno drevo z ognjenim listjem, zareče v zahajajočem soncu, a ponekod se je svetlikala močvirniga že s hladnim, kovinskomodrim sijajem.

Sven jima je prišel naproti do vrat pristave. Linda mu je naglo naročila, naj se pripravi za maškarado, če bi slučajno Kaleb dovolil iti Juditi na veseličo. Sven je bil od nečakanosti in jeze na Kaleba Gara malone iz sebe. Odločil se je, iti nad starca in siloma odvesti Judito, če jima ne bi kmalu napočila prilika za beg. Prejel je pismo od svojega bivšega gospodarja v mestu, s katerim mu je ta ponujal službo. Pripravljen je bil takoj odriniti z doma. Ko je stala Linda na vesti in se razgovarjala z njim, se je neprestano oziral proti Garovi farmi in obraz mu je bil spačen od jeze. Na zadnje se je sporazumel z njo, da počaka, dokler mu ne prinese novih poročil. Nato se je z malce lažjimi koraki vrnil v hišo.

Linda je ošinila z naglim pogledom Marka, ki je držal njene roke v svojih. "Tudi jaz sem že netrpa radi tega," mu je zašepetala. Dasi je Mark videl gošpo Sandbovo, ki je gledala skozi okno, se je naglo sklonil ter jo poljubil na lase. Nato je skočil na konja in odjezdil proti Klovacevim.

Judita je baš nalivala z mlekom pomešano krmo prašičem v korito, ko se je Linda vrnila. Kaleb je bil za žitnico, odkoder ju je lahko videl, zato je Linda samo z roko pomahala Juditi in odšla v hišo. Odbrzela je po stopnicah in skrila stvari, ki jih je bila nakupila v Yellow Postu, pod posteljo. Ko je nato prišla v kuhinjo, jo je Ela radovedno pogledala.

"Ela," je izpregovorila Linda, "ali vas ne mika na veseličo?"

Ela je skomizgnila z ramami in je pomivala dalje posodo za mleko. "Zakaj ne? Seveda pojdem, če mi poreče," je odvrnila. "Ne verjamem, da bi bilo res tako veselo."

Zdaj je vstopil Martin. "Ali bi vi radi šli na maškarado, Martin?" ga je vprašala Linda. Martin se je leno nasmehnil.

"No, saj ne znam plesati," je odvrnil, "toda mislim, da sploh ne pojdemo. Saj še ni nič ukrenil glede tega, kaj, Ela?"

"Ne," se je odrezala Ela in je dalje drgnila kanglo. "Toda če bi vam dovolil, tedaj bi radi šli, ali ne?" "Menda že," je dejal Martin.

Linda se je malodušno obrnila v stran. Kalebovi otroci so tako dobro razumeli svoj polo-

žaj, da se bližajoči dogodek niti najmanj ni dotaknil njihove domišljije.

Amalija je pobrala ostanke zelenjadi. Paradižniki so krasno dozoreli in plod je bil obilen. Sklenila jih je na več načinov ohraniti čez zimo, da bi bili preskrbljeni s sočivjem. Da, bližala se je zima. Prav kmalu bi mogla pasti slana. In potem pridejo meseci, ko bodo morali kakor po navadi spraviti živino v hleve, nastiljati, krmiti konje, ove in prašiče. Kmalu bo treba razgrniti rušo po strehi kokinojaka in raztrositi gnoj po vrtu. Potem pa pride bela žena zima in jih zapre v lesene hiše. Kaleb bo čuječ kakor vedno. Prejemal bo pisma od Barta Nugenta, ki ga bo obveščal o vsakem koraku Marku Jordana, ko odrine nazaj v mesto. Judita bo kdaj pa kdaj zrojila in Kaleb jo bo moral miriti s pretinjami in opomin. Druga zima pod oblastjo Kaleba Gara. Ne, ne... vse drugo rajši... Toda ob drugi priliki se je spravila tudi s to možnostjo.

Amalija se je zavedala, kako bo Kaleb zadovoljen, če bo mogel odlašati z odločitvijo glede veselice. Na vse zadnje jih bo pač pustil k prireditvi. To bi bil konec...

(Nadaljevanje)

Društveni koledar

SEPTEMBER

2. in 3. septembra, sobota in nedelja. — Slovenski Ameriški Narodni Svet, konferenca v avditoriju slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

9. septembra, sobota. — Društvo "Comrades" št. 466 S. N. P. J., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

16. septembra, sobota. — Ženski odsek Slovenskega delavskega doma — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

16. septembra, sobota. — Društvo "Spartans" 576 SNPJ., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

23. septembra, sobota. — Društvo "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

24. septembra, nedelja. — Ženski odsek SDD — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

30. septembra, sobota. — Društvo "Sv. Cecilija", ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

OKTOBER

1. oktobra, nedelja. — Ženski odsek SDD — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

7. oktobra, sobota. — Slovenska ženska zveza št. 41 — ples v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

7. oktobra, sobota. — Društvo Svobodomiselnih Slovenke št. 2, S. D. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

8. oktobra, nedelja. — Čitalnica SDD — prireditev v dvorani S. D. Doma.

8. oktobra, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar", predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

14. oktobra, sobota. — Društvo Slovenske Sokolice št. 442 S. N. P. J., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

21. oktobra, sobota. — Ženski odsek SDD — ples v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

21. oktobra, sobota. — Društvo "Clevelandski Slovenci", št. 14, S. D. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. oktobra, nedelja. — Ples društva "Waterloo Grove" št. 110 W. C. v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

22. oktobra, nedelja. — Zajedniški dan H. B. Z., koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

28. oktobra, sobota. — Mladinski odsek Slov. ženske zveze ples v S. D. Domu.

28. oktobra, sobota. — Društvo "Carniola Tent" št. 1288 The Maccabees, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

29. oktobra, nedelja. — Društvo Washington št. 32 S. Z. Z. prireditev v S. D. Domu.

29. oktobra, nedelja. — Farma S. N. P. J., koncert in proslava ob priliki 5. letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

NOVEMBER

4. novembra, sobota. — Društvo "Glas Clevelandskih Delavcev" št. 9. S. D. Z., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

5. novembra, nedelja. — Ženski odsek SDD — Ples v SDD.

5. novembra, nedelja. — "Glasbena Matica", koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

11. novembra, sobota. — Društvo "Slovenec" št. 1, S. D. Z. plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

12. novembra, nedelja. — Dr. "V boj" št. 53 SNPJ — prireditev v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

12. novembra, nedelja. — Podružnica št. 39 SANS, prireditev s programom v avditoriju Slovenskega narodnega doma, St. Clair Ave.

18. novembra, sobota. — Društvo "Sv. Katarina" št. 29 Z. S. Z., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

19. novembra, nedelja. — Mladinski pevski zbor SDD — prireditev v SDD.

19. novembra, nedelja. — Blauedonau, koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma St. Clair Ave.

25. novembra, sobota. — "Jugoslav Camp" št. 292 W. O. W., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

26. novembra, nedelja. — Skupni krožki Progressivnih Slovencev — prireditev v SDD.

26. novembra, nedelja. — Miss Ann Svirgel, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma, St. Clair Ave.

30. novembra, četrtek. — Zahvalni dan, pevski zbor "Zarja", koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

DECEMBER

2. decembra, sobota. — Croatian Pioneers H. B. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

3. decembra, nedelja. — Društvo Združeni bratje št. 26 S. N. P. J. — ples v S. D. Domu.

9. decembra, sobota. — Progressivne Slovenke, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

10. decembra, nedelja. — Ženski odsek S. D. D. — Ples v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

10. decembra, nedelja. — Krožek št. 3, Progressivnih Slovencev priredi igro v Slovenskem društvenem domu, na Recher Ave.

25. decembra, ponedeljek. — Socialistični klub št. 49 J ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.

30. decembra, sobota. — Maccabees Red Jackets, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Hay Fever Sneeze

The sniffing season is here again, and Gimie Powell shows how the weed affects Americans who suffer from hay fever. The Pacific Northwest is the only section of the country free of the malady.

31. decembra, nedelja. — Pevski zbor "Jadrani" — Silvestrova zabava v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, nedelja. — Slovenski narodni dom in Klub družtev Slovenskega narodnega doma, Silvestrov večer v obeh dvoranah Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

1945

6. januarja, sobota. — Društvo "Napredne Slovenke" št. 137 S. N. P. J., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

7. aprila, sobota. — Društvo "Cleveland" št. 126 S. N. P. J., plesna veselica v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

13. januarja, sobota. — Glasbena Matica, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

20. januarja, sobota. — Društvo Kristusa Kralja KSKJ, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. januarja, sobota. — St. Vitus Boosters Club, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

3. februarja, sobota. — Društvo "France Prešeren" št. 17 S. D. Z., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

10. februarja, sobota. — Workman's Benefit Society, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

27. maja, nedelja. — Društvo Sv. Vida, št. 25, KSKJ, proslava 50-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

17. februarja, sobota. — Društvo "Comrades" št. 566 S. N. P. J., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

10. marca, sobota. — Croatian Pioneers H. B. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

1. aprila, nedelja. — (Velika noč) Društvo "Spartans" št. 576 S. N. P. J., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

14. aprila, sobota. — Slovenska ženska zveza, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

15. aprila, nedelja. — Glasbena Matica, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

5. maja, sobota. — Croatian Pioneers, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

6. maja, nedelja. — Croatian Pioneers Bowling Tournament v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

27. maja, nedelja. — Društvo Sv. Vida, št. 25, KSKJ, proslava 50-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Salvation Army Provides Fun for Servicemen's Children

Fort Herrick Campers get instructions in woodcraft. One of the many activities of the Salvation Army, Mentor, Ohio, is the daily woodcraft class, instructed by Mr. Harold Tolhurst, Camp Instructor. Eagerly looking on are John Burkhardt (left), 19407 Shale Avenue, whose father is with the Army in Texas, and Bartley Boyer (right), 3311-W. 25th Street, whose father is now a patient at Critch Hospital. Among the 500 children who have had an opportunity to enjoy camp life this season, are the sons and daughters of members of the armed forces. The Cleveland Community Chest and Welfare Federation furnish the maintenance budget.

Latest Moves Against Nazi

Heaviest opposition of the southern France invasion was met between St. Raphael and Cannes and from there to Nice. Glider hordes were dropped all along the Riviera, and huge landings were made in St. Tropez bay zone. It was announced that bombers had destroyed every small rail bridge in Rhone valley, indicated by large arrow.

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 0718

WHERE THE FUEL GOES

FARMERS in the Corn Belt used over one billion gallons of gasoline and kerosene in their tractors last year.

Kupujte vojne bonde!

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

prijjubljene povesti

ČRNA ŽENA

Zgodovinska povest
Priredil Javoran

(Nadaljevanje)

“Čakaj, grem s teboj! Bregar, kot bojzaljivca ali omahljivca me nisi mogel nikdar spoznati; toda previdnost in pogum sta dve sestri, ki se morata vedno vzajemno podpirati.”

Oba sta tekla hitrih nog proti kraju groze. Ko sta se začela bližati po vedno bolj ozki in nevarni stezi v skalovju in mostiču, je možek naenkrat potegnil Franceta, ki je korakal pred njim, nazaj in zašepetal na uho:

“Čuj, nekdo vpije!”

V naslednjem trenutku sta zaslišala precej blizu glas: “Stoj! kdo tu?”

“Grahek s Sela,” je odgovoril drug glas.

“Kje so Turki?”

“Večinoma leže mrtvi pod ‘mrtvaškim mostičem’ pod Spikom. Drugi so pa grozno prestrašeni odhiteli nazaj proti Radovljici. Ravno sem stal na straži blizu ceste in sem jih videl, kako so tekli mimo — dvajset mož sem jih naštel, — lahko bi bil tega ali onega udaril z mečem, pa se mi je preveč tresla roka, nekoliko so se mi pa beguni tudi smilili.”

“In kam so šli potem?”

“V Radovljici se bodo gotovo priklopili ostalim svojim četam in potem bodo skupaj šli proti Dolini. Bog nas varuj, strašno bo še tekla kri! Premalo nas je, da bi udarili za njimi. — Od kod pa prihajaš ti?”

“Z Jelovice sem prišel. Ker dolgo nismo nič slišali in nobene povelja dobili, so mi rekli, naj grem nekoliko pogledat, kaj se godi.”

“Potem pa pojdi zopet nazaj na Jelovice in povej, kaj se je zgodilo. — Zdaj lahko počivajo. Ponoči se ne bo ničesar zgodilo. Sicer pa imamo dobre straže. Če se ganejo graščinski ali če zopet pridejo Turki, bodo takoj začeli goreti kresovi — na to se smete zanesti.”

“Kaj pa bo z ženami in otroki v votlini ‘pri slepem Bogu’? Strašno vzdihujejo in tarnajo.”

“Tem se ni zgodilo nič žalega, pa tudi nobene nevarnosti ni več zanje. Odkar je zletel most vzrak, ne pride noben sovražnik več na steno. V božjem imenu naj mirno čakajo, da se stvar poleže in razreši, potem jih bomo pa šli iskat. — Toda mudi se mi; lahko noč!”

Poslušaj me, Grahek — gotovo je pod mostom mnogo ranjencev, ki še niso mrtvi, ali naj te pustimo kar tako trpeti?”

“Večina se jih gotovo nič več ne zaveda; posamezni so gotovo še živi, toda ne moremo jim pomagati, ker nimamo ljudi pri rokah. Morda pošljem s Sela pomoč.”

Bregar in njegov spremljevalec sta stala nepremično in nagovajala ušesa, da bi ne prezrla nobene besedice glasnega pogovora, ki je bil tudi za njiju velikega pomena. Potem sta se pa

zamislila; dolgo in nepremično sta stala drug poleg drugega in srepo zrla v tla; kakor sanje so se jima dozdevali vsi strašni dogodki, ki so se ravnokar liki bliski hitro vrstili drug za drugim neposredno pred njima in se tako škodoželjno poigravali z njuno in njima najdražjih usodo: in vendar — jasno s ta spoznala, da je vse to resnica, strašna resnica; — kakor grozotne pravljice o povodnjem možu ali o zakleti kraljčini, katere jima je pripovedoval še kot otrokom ljubeznivi dedek na gorkem zapečku ob dolgih zimskih večerih, in vendar nista si mogla utajiti, da je vse to resnica in ne bajka in ne pravljica, resnica, ki obsega njiju lastno usodo in nesrečo; — in zopet se jima je zdelo, da jima je solnce sreče iz nagajivosti in za trenotek zašlo za oblake, da bi potem toliko svetlejša in lepše posijalo: toda kaj, ko si sama nista mogla verjeti, ker sta vendar videla pred seboj z lastnimi očmi strašno zlo in gorje — resnično, ker sta si morala priznati, da so oblaki nesreče predebeli in pretetni, kakor da bi jih mogli prodrati še tako gorki in svetli solnčni žarki.

Tisoč strašnih misli se jima je podilo po glavi; tisoč in še več grozljivih skrbi jima je leglo na utrjeno čelo in ju presunilo v dno duše. In iz tega morja misli in skrbi se je izvil Štefuljček zdaj pa zdaj napol glasan, pritažen vzdih, izražujoč notranje bolesi in poln hrepenenja po utehi, in njegove ustnice so rahlo, pa čuvstveno zašepetale: “Bog nam pomaga!”

Kakor odgovor ali kakor odmev pa je sledil Francetov napol umirajoči mrki glas: “Gospod, reši jo!” ki pa se je kmalu poživil v krepkejši, vsaj nekoliko še upajočih vzdih: “Nigana — še živš?” — In zopet sta molčala in mislila dalje.

Kroparski možek je že gledal v duhu srečo in veselje svojih bratov, kmetov - trpinov, videl je v naprej njihovo zmago, svobodo, novo življenje; a sedaj: ravno se je svitlala zarja boljše bodočnosti, ravno je hotel napočiti dan zmagozlasnega boja, — pa je nenadoma pridrvel še temnejši oblak, ki je žugal uničiti vse, ne samo imetje in svobodo, marveč celo življenje. In tako se je združila nad ubogega trpina vsa nesreča; kadar so namreč v prejšnjih časih naznanjali kresovi bližajočo se turško povodenj, tedaj je hitelo ljudstvo v grad, iskat zavetja in obrambe, tu so bili varni pred sovražnikom. A zdaj: pogričih in gorah so zaplamljeni kresovi, hoteč naznanjati veselja in radosti dan; toda nehoti so morali biti i zdaj znaniki turškega navala. In kmetje, vsi obupani, si niso mogli iskati obrambe v gradu — pri svojem sovražniku —, marveč so se vsi obupani — v strahu pred dvojnim sovražnikom — razkropili

Dark shaded area on map shows how success of Allies' grand strategy will slash across France in a diagonal deadly to German hopes. To the southwest, German armies will be sealed off from all possible reinforcement and supply. Northeast of it, other German armies will be forced back to a "last-ditch" line running roughly from Le Havre to Belfort, to try to prevent invasion of the Reich itself. Invasion of Southern France presents possibility of sharp thrust east through Alpine passes, coordinated with new invasion from Adriatic side to mouststrap Nazi forces in Northern Italy. Highlight of French campaign has been plane-and-tank teamwork which outblitzed the Germans. Armored divisions burn 25,000 gallons of gas for every 100 miles traveled.

po gozdovih. Res so Turki že odšli, toda bogve, kaj se pride. — Taki občutki so navdajali možaka, ki je iskreno ljubil svoje rojake, za katere je bil pripravljen storiti vse.

V Bregarjevi glavi so se pa kar bliskoma vrstile grozne slike: strašni pok, ogenj v njegovih lastnih hiši, Nigana. — Nič več ni mogel misliti. Ko je videl, da se je tudi Štefuljček vzdramil, je rekel proseče:

“Štefan, pojdiva naprej, da najdeva Nigano!”

Sočutno sta se ozrla drug drugemu v oči in obema je kanila iz oči grenka solza bridkosti in žalosti. Nato sta šla dalje.

Turkov se nista več bala, zakaj vedela sta, da so vsi, kar jih je ostalo še živih, odšli nazaj proti Radovljici; zato sta toliko bolj podvizala korake, da bi tem preje dospela do mrtvaškega mostiča.

Ko je smodnik raznesel most, se je vnelo na Spiku mnogo drevce, ki so gorela še zdaj in pošiljala proti nebu velike plamenice, tako da je bila razsvetljena vsa stena. V presledkih so škripajoče odpadali žareči odgorki in drvili čez pečine, svetel oblak ognjenih isker se je samovoljno poigraval ob skalovju kakor ravno toliko kresnic in poletnih večerih, na korenine se je pa debelo vlegal pepel. Iskre in odgorki so polagoma vžgali paberke in suho vejevje, ki je ležalo po tleh in zdaj se je pokazal tu zdaj tam nov plamen, nov ogenj, tako, da se je popolnoma videlo, kakor bi gorel ves Špik. K sreči je še o pravem času potegnil krepak zahodni ve-

After attending the Bretton Woods Monetary Conference, the Financial Minister of Brazil, Dr. A. Souza Costa, visited New York and was honored at a luncheon befitting one of our good neighbors. Dr. Costa is shown above seated between Mr. Eurico Pentado of Brazil, Chairman of the Pan-American Coffee Bureau, and Mr. George C. Thierbach, President of the National Coffee Association. They are toasting with iced coffee, since coffee is a commodity of great economic importance to Brazil.

Mali oglasi

Naprodaj
je hiša za eno družino; 6 sob, vse v najboljšem stanju. Cena zmerna. Dober nakup. Za podrobnosti poizvedite pri lastniku na 10602 Englewood Ave.

Žena z otrokom
ima za oddati v najem opremljeno spalnico, katero odda ženi, ki ima moža pri vojakih. Stanovanje se nahaja v bližini tovarnen in poulične železnice. Ako se želi se dobi tudi hrano. Pokličite IV. 7391.

Hiša naprodaj
Za eno družino, 7 sob, velika lota; na lepem prostoru, na vogalu Greenwood Ave. Vrt je lepo zasajen s sadnim drevjem. Za pojasnila pokličite lastnika po telefonu: KEnmore 4263.

VSE KARKOLI
potrebuje se od zobozdravnika bodi izvlačenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaših polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi izgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:
vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje
6131 St. Clair Ave.

Dajte vaš fornez sčisti sedaj! Boljša postrežba in boljše delo. Fornez in dimnik sčiščen po "vacuumu"
\$4 do \$6
National Heating Co.
Postrežba širom mesta
FAirmount 6516
Največja trgovina s stenskim papirjem in barvami v Ohio. Prodajamo linolejske preproge po zmernih cenah.

U. S. Wallpaper & Paint Co.
6000 Euclid Ave.
Dr. Joseph F. Rapisarda
Surgeon Chiroprapist
Specialist za noge
1338 RUSSELL RD.,
od Superior in E. 69 St.
Uradne ure od 2. do 8. zv. — HE. 3246
B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

James F. Miller
ZLATAR
670 E. 105 St., GL. 1517
Diamanti, zapestne in žepne ure in vsakovrstna fina zlatnina

Za delavce
Tool Makers
Tool Room Lathe delavci
Set-up delavci
Die Set-up delavci
Popravljalci strojev
Maintenance delavci
Line pomočniki
Carbide Tool Brazers
Dnevni in nočni shift 100% vojno delo
Dobra plača od ure in overtime in plača od komada
Sigurna povojna bodočnost pri 60 let stari kompaniji
Bishop & Babcock Mfg. Co.
1285 E. 49 St. — od St. Clair

Za delavce **Za delavce**
THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKESKE ZA OSKRBNICE
za posloplja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901 od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

Pospesite dan zmage!
Izvrstna prilika za delo pri 100% izdelovanju kritičnih vojnih predmetov.
Potrebuje se moške
Shear operatorje in pomočniki, punch press operatorje in pomočnike, line inspektorje, packerje in nakladalce ter metal stamping inspektorje.
Geometric Stamping Co.
VOJNA TOVARNA
1111 E. 200 ST.
IV. 3800

Licenciran kurjač
3. do 11. zv. — 7 dni pozneje 6 dni v tednu 90c na uro
Boiler, ki se ga ročno naklada
Osborn Mfg. Co.
5401 Hamilton Ave.
MOŠKI
za Assembly Line za naš Gabriel Aero Type Shock Absorber. Mora biti voljan delati. Plača od komada — visoka plača. Delo bo imelo definitivno priliko za povojno bodočnost. Kompanija je dolgo ustanovljena in izdeluje avtomobilске dele.
THE GABRIEL COMPANY
1407 E. 40 St.

Mali oglasi
Zgubilo
se je takozvano "lapel" broško, med Norwood Rd. in E. 61 St. Pošten najditelj je prošen, da pokliče HE. 7014.

NOVA IZDAJA
Angleško-slovenski besednjak
(English-Slovene Dictionary)
Sestavil Dr. F. J. Kern
Cena \$5.00
Dobi se v uradu ENAKOPRAVNOŠTI
6231 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopljih in domovih. Brezplačni proračun.
Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Prodaja se
hiša za eno družino; 6 sob, fornez, garaža in druge udobnosti. Vpraša se na 1221 E. 72 Place.
ON GUARD... AGAINST INFLATION!
We're determined to keep prices down. Our Ceiling Prices are shown where you can easily see them.
The Cleveland Tractor Co.
19300 Euclid Ave.

BRITISH ORPHANS, adopted for a day by American fathers at a fighter base in England, are happy guests in the enlisted men's mess. An American Red Cross worker joins in entertaining the diminutive misses.